

V. E. VOZGRIN: *Rossija i evropejskie strany v gody Severnoj vojny. Istorija diplomatičeskich otnošenj v 1697-1710 gg.* [Rusland og de europæiske lande under Den store nordiske Krig. De diplomatiske relationer 1697-1710]. Leningrad, Izdatel'stvo »Nauka«, 1986. 296 s.

Historikeren Valerij Vozgrin er en af de mere bemærkelsesværdige repræsentanter for den unge generation af sovjetiske skandinavisere. Han er forfatter til en række videnskabelige artikler, der næsten alle har krav på dansk interesse, og hovedbidragyder til den store sovjetiske danmarkshistorie, der efter planen skal udkomme i 1988. I Sovjetunionen er han foreløbig mest kendt for sin bog om »Grønland og grønlænderne« (Moskva 1984).

Hans nye bog om Den store nordiske Krigs første decennium hæver sig kvalitetsmæssigt langt over den vanlige sovjetiske standard for udenrigspolitisk historieforskning, ja tåler endog sammenligning med S. A. Fejginas hovedværk om krigens slutfase. Der er tale om et grundigt, empirisk arbejde, der ikke blot inddrager nyt kildemateriale fra russiske arkiver, men også baserer sig på mikrofilm fra rigsarkiverne i Danmark og Sverige. I modsætning til de fleste sovjetiske fremstillinger af krigen osrer denne bog ikke af krudtslam og patriotisme. Læseren får i stedet en koldsindig og klar belysning af det komplicerede diplomatiske spil mellem Rusland, de øvrige krigsdeltagere og de vigtigste europæiske stater.

Allerede i sin ydre fremtoning vidner bogen om, at sovjetiske historikere har fået friere arbejdsvilkår. Marxisme-leninismens klassikere citeres påfaldende sjældent – og aldrig i form af besværgelser. Det fremgår af den indledende forskningsoversigt og det solide noteapparat, at forf. virkelig har sat sig ind i den relevante faglitteratur på svensk, dansk og de vesteuropæiske hovedsprog, hvilket i sig selv er usædvanligt for en sovjetisk undersøgelse af denne art. Helt uhørt er det, at han kan tillade sig at karakterisere den vesttyske historiker Reinhard Wittrams Peter-monografi som »uovertruffen«. Åbenbart behøver forf. ikke at frygte for at dele skæbne med Fejgina, der også tog den vestlige faglitteratur alvorligt og derfor var blandt de navngivne syndere, som i 1948 af det sovjetiske kommunistparti blev anklaget for »kosmopolitanisme« og »borgerlig objektivisme«.

Hans Bagger

E. LADEWIG PETERSEN, KNUD J. V. JESPERSEN OG LEON JESPERSEN: *De fede år. Odense 1559-1660.* Odense kommune i kommission hos Odense Universitetsforlag, 1984. 492 s. Ill. 240 kr. i løssalg.

»De fede år« er valgt som overskrift for fortællingen om Odense i renaissancetiden. Karakteristikken er velvalgt, thi ligesom Odense i 1800-årene var præget af sin aristokratiske overklasse af etatsråder, fungerede Odense – især i slutningen af 1500-årene – som det ubestridte centrum i et lille rige, præget af adelen. Under studehandelens og korneksporthens højkonjunktur nød Odense godt af funktionen som centralby for både adelens transaktioner og møder (de årlige landemoder), en omfattende købmandshandel (især med stude til Nordtyskland og forsyninger til hoffet i København), administration og gejstlighed. Hvor disse funktioner